

A 18. századi orosz irodalom Русская литература XVIII века

A kultúra átalakulása Преобразование культуры

Nagy Péter reformjai – reformok „felülről”

Реформы Петра Великого – реформы «сверху»

- Megújítás és európaizálás (hadsereg és flotta, adminisztratív reformok) обновление и европеизация,
- A kultúra világi irányítás alá helyezése (a kultúra intézményei, oktatás, ünnepek és rituálék, a nevetés kultúrája) секуляризация культуры,
- Az új műveltségű réteg létrehozása – nemesség (kötelező szolgálat és művelődés – oktatás) культурная прослойка – дворянство,
- Rangtáblázat – Табель о рангах (1722)

RANG- DSZTÁLY	KATONAI RANGOK		POLGÁRI RANGOK	UDVARI RANGOK
	TENGERÉSZETI	SZÁRAZFÖLDI		
I.	Vezértengernagy	Tábornagy	Kancellár	
II.	Tengernagy	Tüzérségi tábornok lovassági tábornok gyalogsági tábornok	Valóságos titkos tanácsos	Főhofmarsall
III.	Altengernagy	Altábornagy	Főügyész	Főstallmeister
IV.	Ellentengernagy	Vezérőrnagy	Kollégiumi elnök, titkos tanácsosok	Főhofmeister
V.	Parancsnok- kapitány	Brigadéros	Heroldmeister, kollégiumi alelnök	Hofmeister
VI.	I. oszt. kapitány	Ezredes	Kollégiumi tanácsos, kollégiumi ügyész	Stallmeister, Hofmarsall
VII.	II. oszt. kapitány	Alezredes	Udvari bíróságok alelnökei, állami főellenőr	Ófelsége, a császárné melletti hofmeister
VIII.	III. oszt. tengerészkapitány	Őrnagy	Kollégiumi ülnök	Hofstallmeister, udvari intendáns
IX.	Másodkapitány	Kapitány	Címzetes tanácsos	Udvari jägermeister
X.	Tengerészhadnagy	Törzsszázados vagy törzskapitány	Kollégiumi titkár	
XI.	Hajótitkár			
XII.	Tengerészalhadnagy	Hadnagy	Kormányzósági titkár	Hofjunker
XIII.		Alhadnagy	Szenátusi iktató	
XIV.	Hajóbiztos	Fendrik [Altiszti rang] (főnyeléből)	Kollégiumi biztos, kollégiumi iktató	Udvari titkár, udvari könyvtáros

- a kultúra fokozott szemiotizálása (küllem, viselkedés) семиотизация культуры,
- a kultúra intézményrendszerének és formáinak megteremtése система учреждений и форм культуры,
- az új kultúra új központja – Szentpétervár (1703) és mítosza создание Санкт-Петербурга и «петербургский миф»

Kulturális korszakok. Irodalmi irányzatok A nemzeti irodalom megteremtése

18. század – az elméletek százada

1. A cél – a „szabályosság”, az ideális (= utópia)
 - Az államiság elméletei (a felvilágosult abszolutizmus, a felvilágosult uralkodó) теории государственности (теория просвещенного абсолютизма).
 - Az ideális város elmélete (Pétervár, Tver’) теории идеального города (Петербург, Тверь).

- Az új nyelvtan mint a nyelvhasználat normatív előírása

грамматики как норма использования языка
теории литературных жанров.

- Az irodalmi műfajok elmélete

2. Orientáció – általánosságban az európai kultúrára

3. Az irodalom (a kultúra) tagolódása:

- Irodalmon belül:
írott világi irodalom – folklór – egyházi irodalom.
- Stílárís: Reneszánsz – barokk – klasszicizmus.

Irodalmi irányzatok

- A barokk és a klasszicizmus együttes fejlődésének okai
- Az orosz klasszicizmus sajátosságai
- Klasszicizmus és Felvilágosodás
- Felvilágosodás és szentimentalizmus

Barokk Барокко	Klasszicizmus Классицизм
Világlátás	Мирообраз
<ul style="list-style-type: none"> • passzív – érzékelés, <i>пассивно-чувственный</i> • cél: meglepni – <i>поразить</i> • kellem, élvezet, <i>приятное, наслаждение</i> • ornamentális pompa, <i>блеск, орнаментальность</i> • főhős: istenné felmagasztalt uralkodó <i>обожествленный монарх</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • aktív – alkotás, <i>активно-творческий</i> • cél: nevelni – <i>воспитывать</i> • haszon, ideál, <i>польза, идеал</i> • az „egyszerű” harmónia <i>простота, гармония</i> • főhős: a felvilágosult uralkodó <i>просвещенный монарх</i>
„Hatáskör-megosztás”	Разделение сфер влияния
<ul style="list-style-type: none"> • színház <i>театр</i> • építészet <i>архитектура</i> • zene <i>музыка</i> • festészet: hivatalos portré <i>живопись</i> <i>парадный портрет</i> • szobrászat <i>скульптура</i> • ünnepély: látványosság, „álarcoosság”, <i>праздничность</i> <i>зрелищность, маскарад</i> • öltözködés <i>одежда</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dráma <i>драма</i> • irodalom <i>литература</i>

A nemzeti irodalom megteremtése

Становление национальной литературы

I. A verselés

II. Az irodalom (műfaji) rendszere

III. Az irodalom új nyelve

Antyioh Kantyemir
Vaszilij Trediakovszkij
Mihail Lomonoszov
Alekszandr Szumarokov

A. Д. Кантемир
В. К. Тредиаковский
М. В. Ломоносов
А. П. Сумароков

A 18. századi orosz irodalom periodizációja

4. **18. század első harmadának irodalma és kultúrája (1700–1730)**

- Az irodalomban kevésbé termékeny.
- A „dicsőítő stílus” uralma (az új népszerűsítése, „szózat” műfaja).
- A különböző nyelvi eszközök keveredése.

5. **A klasszicizmus kialakulása, konszolidációja és uralkodóvá válásának kora (1730-as –1760-as évek közepe).**

6. **A klasszicizmus válsága és új jelenségek kialakulása az irodalomban (1760-as évek második fele – 1780-as évek).**

7. **Az átmeneti korszak (1790-es évek).**